

สภาพการบริหารงานวิชาการ
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

● อโณทัย ใจกลาง

สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

The State of Academic Affairs Administration in the Basic Education Institutions under the Udon Thani Office of Primary Education Service Area 4

อโณทัย ใจกลาง¹

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา และศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และประธานกรรมการสถานศึกษา จำนวน 126 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม (Sampling Unit) กำหนดขนาดโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test) การทดสอบเอฟ (F-test) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Sheffe')

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัญหาโดยรวมของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ด้านการ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนและงานลงทะเบียนนักเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2. สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษาควรจัดทำรายงานผลการพัฒนาตนเองของสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา จัดโครงสร้างสถานศึกษาเพื่อรองรับการจัดระบบประกันคุณภาพภายใน ด้านการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน สถานศึกษาควรมีการเตรียมการสอนของครูให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาควรให้ความร่วมมือในการจัดทำงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนและงานลงทะเบียนนักเรียน สถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์ผลสรุปจากการประเมินเพื่อหาแนวทางปรับปรุงการเรียนการสอนและนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาควรพัฒนาหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาควรนำผลสรุปจากการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา มาปรับปรุงข้อบกพร่องเพื่อพัฒนาให้ดีขึ้นและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ, สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

This research had the objectives to examine and to compare the state of academic affairs administration in the basic education institutions under The Office of Udon Thani Primary Education Service Area 4 classified by the status of the respondents and the size of the educational institution, as a whole and each aspect, and to study recommendations on development of academic affairs administration in the basic education institutions under The Office of Udon Thani Primary Education Service Area 4. The sample comprised 126 administrators, academic teachers, and chairpersons of the basic education institution committees, obtained through stratified random sampling, using the educational institution as sampling unit. The sample size was determined according to Krejcie and Morgan table and the instrument used was a 5-level rating scale questionnaire containing 50 items. The total reliability value of the

questionnaire was 0.88. The analysis of data employed a computer program. The statistics used included percentage, mean, standard deviation, t-test , F-test, and paired comparison according to Scheffe 's method.

The results are as follows:

1. The state of academic affairs administration in the basic education institutions under The Office of Udon Thani Primary Education Service Area 4, classified by the status of the respondents and the size of the educational institution, as a whole, was in the high level. When considered by each aspect, it was found that every aspect was in the high level. Ranked from high to low according to the value of the mean, the aspects are in the following order: the aspect of internal quality assurance system development; the aspect of learning-teaching management; the aspect of academic development and promotion; the aspect of student achievement measurement and registration; the aspect of research for educational quality development; and the aspect of school-based curriculum development.

2. The state of academic affairs administration in the basic education institutions under The Office of Udon Thani Primary Education Service Area 4, classified by the status of the respondents and the size of the educational institution revealed that, as a whole, there was a difference with statistical significance at the .05 level.

3. The recommendations on development of academic administration in the basic education institutions under The Office of Udon Thani Primary Education Service Area 4, from the open-ended questionnaire, were found that the highest frequency was the aspect of internal quality assurance system development. The recommendations are as follows: the educational institution should provide opportunities for government and non-government agencies, local administration organizations, entrepreneurs, and local intellectuals to participate in student quality development. The participation may be in the basic education institution committee or in other working committees. The educational institution should be responsible for bringing wide known to the students, the parents, and the community the goals of the educational institution to meet the educational standards, so that all parties can join the development, follow-up, and examination of the operation to make sure that the student development is geared to the standards. Also, the conclusions of the academic affairs administration in the educational institution should be applied for the betterment of academic affairs administration.

Keyword : Academic Affair Administration, Basic Education Institution

บทนำ

การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของโรงเรียน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในการประกันคุณภาพการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 47 ให้มี ระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย ระบบ การประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏ ชัดเจนเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ ตรงกับที่ อุทัย บุญประเสริฐ (2538 : 62) ได้กล่าวไว้ ว่า งานสำคัญของโรงเรียนคืองานวิชาการ งานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้เรียนที่จะช่วย พัฒนาสติปัญญา ความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร การ บริหารงานวิชาการจึงนับว่ามีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารงานโรงเรียน แต่การบริหารงานวิชาการโรงเรียนจะมีคุณภาพมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ที่สำคัญที่สุดได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งจะต้องให้ความสำคัญแก่งานวิชาการ ต้องเข้าใจขอบเขตการ ดำเนินงานและภาระหน้าที่ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเป็นอย่างดี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้น พื้นฐานจำนวน 48 โรงเรียน ซึ่งจากการรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (National Test) ในปีการศึกษา 2553 ที่ผ่านมา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จากผลการประเมินคุณภาพ การศึกษาระดับชาติ ไม่ปรากฏว่ามีวิชาใดที่นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยถึงระดับร้อยละ 50 แสดงให้เห็นว่าการ บริหารงานวิชาการในสถานศึกษายังไม่บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กำหนดไว้ การเปลี่ยนแปลงการจัดระบบโครงสร้างการบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การจัดการศึกษา ของสถานศึกษาได้ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาดังกล่าว ประกอบกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 มีความต้องการที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งบุคคลที่รับผิดชอบ และมี ส่วนพัฒนาผลักดันงานวิชาการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู วิชาการ ประธานกรรมการสถานศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกฝ่ายที่จะร่วมมือกันให้การดำเนินงาน สำเร็จและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 เพื่อทราบระดับการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ ในการนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสำหรับการ วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

สมมติฐานการวิจัย

บุคลากรที่มีสถานภาพและปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ใช้ในขอบข่ายงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาชั้นพื้นฐาน ที่กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาให้ครบทั้ง 6 ด้าน ได้แก่

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน
3. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
5. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ
6. การวัดผลประเมินผลการเรียน และงานลงทะเบียนนักเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และประธานกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 48 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 144 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 48 คน ครูวิชาการ 48 คน และประธานกรรมการสถานศึกษา 48 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และประธานกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำนวนทั้งสิ้น 126 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 42 คน ครูวิชาการ 42 คน และประธานกรรมการสถานศึกษา 42 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม (Sampling Unit) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 สถานภาพ จำแนกเป็น

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

1.1.2 ครูวิชาการ

1.1.3 ประธานกรรมการสถานศึกษา

1.2 ขนาดโรงเรียน จำแนกเป็น

1.2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก

1.2.2 โรงเรียนขนาดใหญ่

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และประธานกรรมการสถานศึกษา ที่มีต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ในปีการศึกษา 2553 ตามขอบข่ายงานของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาทั้ง 6 ด้านดังนี้

2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2.2 การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน

2.3 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.4 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.5 การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ

2.6 การวัดผลประเมินผลการเรียน และงานลงทะเบียนนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 48 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 144 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 48 คน ครูวิชาการ 48 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา 48 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม (Sampling Unit) กำหนดขนาดโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (สุรวิท ทองบุญ. 2550 : 217) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 42 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 126 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 42 คน ครูวิชาการ 42 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา 42 คน

เครื่องมือการวิจัย

ตอนที่ 1 สอบถามสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 เพื่อขอความร่วมมือในการออกหนังสือไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ตามกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาด้วยตนเอง

2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ไปโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองเพื่อขอความร่วมมือแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งการดำเนินการนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ขอรับแบบสอบถามคืน

3. การเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยดำเนินการประสานโดยตรงกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 126 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ F – test (One –way ANOVA) ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe’)

2. เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่โดยใช้การทดสอบที (t – test Independent Samples)

3. นำแบบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 มาสรุปโดยนำข้อมูลมาจัดกลุ่มความสำคัญของคำตอบแต่ละด้านโดยการพรรณนาวิเคราะห์

ระยะที่ 2 ศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยการสัมภาษณ์

1. **กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ** ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำนวนทั้งสิ้น 9 คนได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) (สุรวาท ทองบุ. 2550: 74)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการจัดสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนด

3.2 สร้างประเด็นคำถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

3.3 นำประเด็นคำถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้ข้อเสนอแนะ

3.4 ปรับปรุงแก้ไขประเด็นคำถามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ

3.5 เลือกประเด็นคำถามที่เหมาะสมเพื่อดำเนินการสัมภาษณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการสัมภาษณ์ ถอดเทปและสรุปตามประเด็นสัมภาษณ์

5. ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการตีความและสร้างข้อสรุป

6. การนำเสนอ นำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. ระดับการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนและงานลงทะเบียยนนักเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 4

2.1 เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และประธานกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นมากกว่าประธานกรรมการสถานศึกษา และครูวิชาการมีความคิดเห็นมากกว่าประธานกรรมการสถานศึกษา ส่วนผู้บริหารสถานศึกษากับครูวิชาการมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.2 เมื่อพิจารณาตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับการดำเนินงานเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 4 ในแต่ละด้านมี ดังนี้

3.1 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษาควรจัดทำรายงานผลการพัฒนาตนเองของสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา

3.2 ด้านการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน สถานศึกษาควรเตรียมการสอนของครูให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน

3.3 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ควรส่งเสริมให้แลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น

3.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาควรให้ความร่วมมือในการจัดทำงานวิจัยในชั้นเรียน

3.5 ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนและงานลงทะเบียนนักเรียน ควรมีการวิเคราะห์ผลสรุปจากการประเมินเพื่อหาแนวทางปรับปรุงการเรียนการสอนและนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.6 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น

การอภิปรายผล

1. ระดับการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นงานหลักของโรงเรียน เป็นงานที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด เป็นงานที่สามารถชี้วัดคุณภาพของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ดังนั้นโรงเรียนจึงให้ความเอาใจใส่ในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนและงานลงทะเบียนนักเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งทุกด้านที่กล่าวมาเป็นการดำเนินงานบริหารงานวิชาการครอบคลุมสมกับที่ถือเป็นหัวใจของการบริหารงานในโรงเรียนดังที่ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 2) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาโดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของดำรง เสนาวัง (2548 : 126) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบระดับสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวม พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน

พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และประธานกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ซึ่งผลการวิจัยที่ออกมาลักษณะนี้ถือว่าสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การทำงานในตำแหน่งที่ต่างกัน ทำให้ลักษณะงาน ภาระงาน ตลอดจนความรับผิดชอบต่างกันไปด้วย และมุมมองหรือทัศนะก็ต่างกันอีกเช่นกัน ในเรื่องการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสิทธิ์ ภูผิวเดือน (2549 : 84) ทำการศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีการปฏิบัติงานวิชาการโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

3. โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับการดำเนินงานเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ มีระดับการดำเนินงานเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับการดำเนินงานสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันย่อมมีบริบทในหลายด้านที่แตกต่างกันด้วย ที่สำคัญคือเรื่องของงบประมาณที่แตกต่างกันอย่างแน่นอน และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ มีผลต่อการบริหารงานวิชาการด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บรรลือ พลพันธ์ (2550 : 167) ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับการดำเนินงานสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ควรมีการจัดทำรายงานผลการพัฒนาตนเอง

1.2 ด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ควรจัดกิจกรรมให้ความรู้เสริมสร้างทักษะทางวิชาการ

1.3 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ควรส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้
ประสบการณ์

1.4 ด้านการวัดผลประเมินผลและงานทะเบียน ควรติดตามและตรวจสอบเอกสารการวัดผลและ
ประเมินผล

1.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรจัดหางบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยในชั้น
เรียน

1.6 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับผู้เรียน
และชุมชน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการวิจัยในเรื่องปัจจัยหรือมูลเหตุที่ทำให้สถานภาพหรือขนาดของโรงเรียนมีผลต่อการ
บริหารงานวิชาการ เพื่อเป็นข้อสนเทศในการบริหารงานวิชาการต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ดำรง เสนาวัง.(2548). **ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. (อัครสำเน).
- บรรลือ พลพันธ์.(2550). **สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่จัดการศึกษา ช่วงชั้นที่ 1- 3
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารครูวิชาการและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาหนองคาย เขต 3.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม. (อัครสำเน).
- ประสิทธิ์ ภูผิวดือน.(2549). **การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์เขต 2.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. (อัครสำเน).
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553).**การบริหารงานวิชาการ.** กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อส่งเสริม.
- สุรวาท ทองบุ.(2550). **การวิจัยทางการศึกษา.** มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.
- อุทัย บุญประเสริฐ.(2538). **การวางแผนและการจัดระบบแผนงานในโรงเรียน.** กรุงเทพฯ : เอสดี
เพรส.